

Akutt krise på Nordlandsbanen – Krever umiddelbar handling!

Fredag 7. februar hadde regionrådene og Nordland fylkeskommune et konstruktivt møte med Norske Tog og SJ Nord om den prekære tog situasjonen på Nordlandsbanen. Politikerne krever at samferdselsministeren umiddelbart tar grep for å løse togproblemene.

Leie av midlertidige lokomotiver mislykket

Norske Tog avlyste nylig konkurransen om midlertidig leie av lokomotiver på Nordlandsbanen på grunn av manglende tilbud. Nå leter de etter løsninger via direkte anskaffelser – men det haster!

Uten en rask løsning på lokomotivkrisen, risikerer vi at nattoget mellom Trondheim og Bodø forsvinner helt frem til nye fjerntog settes i rute i 2029/2030. Det er uakseptabelt! Dette vil ramme reisende, lokalsamfunn, næringsliv og beredskap hardt. Situasjonen må løses nå!

Norske tog har flere togsett av type 92 fra 1984 som SJ Nord kan leie. Disse togsettene er imidlertid ikke godkjente for å trafikkere over høyfjellsstrekninger som Saltfjellet og er uegnet på Nordlandsbanen.

Nye fjerntogsett

Norske Tog har bestilt fire nye fjerntogsett som skal erstatte de fem gamle lokomotivene og vognene på strekningen mellom Trondheim og Bodø om fem år. Dette er ikke en 1:1 anskaffelse slik vis er det. Fire togsett er imidlertid ikke tilstrekkelig for sikre en robusthet i materiellparken i nord. Vi krever at samferdselsministeren umiddelbart utløser opsjonen for å anskaffe minst ett togsett til, altså totalt fem nye fjerntogsett i drift innen 2029/2030. Et ekstra togsett vil også bidra til reservekapasitet for Rørosbanen og Raumabanen.

Nordlandsbanen på et kritisk lavt nivå

Nordlandsbanen står overfor en svær kritisk situasjon med akutt mangel på togmateriell, og dagens togmateriell har oversteget sin tekniske levetid og krever oftere verkstedopphold. Banen opplever hyppigere og langvarige stengninger, sprengt trafikkapasitet på grunn av for få kryssningsspor, og et betydelig vedlikeholdsetterslep.

Krisemøte hos jernbanemyndighetene

Det er bra at statssekretæren i Samferdselsdepartementet innkalte Jernbanedirektoratet og Norske Tog til et krisemøte 7. februar, og i forkant av vårt møte med partene samme dag. Statssekretæren ville forsikre seg om at Jernbanedirektoratet og Norske Tog har god fremdrift i arbeidet med å skaffe lokomotiver på Nordlandsbanen. Dette er et viktig skritt, men det må følges opp med konkrete og raske handlinger, samt forpliktende fremdriftsplaner.

Krever samferdselsministeren på banen

Regjeringen må handle umiddelbart, før situasjonen blir fatalt for tilbudet! Vage løfter, stadige utsettelse og manglende bevilgninger for å bedre situasjonen på Nordlandsbanen holder ikke lenger. Vi krever en konkret og forpliktende kriseplan for å fornye alt togmateriell, øke driftsstabiliteten og banekapasitet med flere kryssningsspor.

Videre prosess

Polarsirkelrådet, Helgelandsrådet, Salten Regionråd og Nordland fylkeskommune ble i møte enige om å be om møte med Samferdselsministeren, Stortingets Transportkomité og Nordlandsbenken på Stortinget.

Tema på møte vil være:

- Midlertidig leie av lokomotiver/togsett.
- Midlertidige tiltak: buss for tog, nattog vs. dagtog.
- Innkjøp av flere fjerntog 2029/30 og fornyelse av lokal-/regionaltog materiell.
- Driftsstabilitet og kapasitetsproblemer

Hvorfor må utfordringene på Nordlandsbanen løses nå

Nordlandsbanen er en kritisk infrastruktur for regionen. Den spiller en avgjørende rolle for arbeidsreiser, pasientreiser, studenter, fritidsreiser, turisme og godsfrakt. Banen forbinder viktige byer og tettsteder, og bidrar til økonomisk vekst og utvikling.

Kansellerte dagtog og langvarig stans i nattogtilbudet mellom Bodø og Trondheim vil svekke tilliten til toget, og gjøre regionen mindre attraktiv for bosetting og næringsutvikling.

Saltfjellet er ofte stengt eller krever kolonnekjøring på grunn av uvær. Dette gjør veiforbindelsen ustabil og utfordrende, spesielt om vinteren. Når veiene er stengt, blir toget det eneste pålitelige transportalternativet. Dette er avgjørende for beredskapen. Toget er spesielt viktig for syketransport fra Helgeland til Bodø, og for videre flyreiser til Tromsø og andre behandlingssteder.

Den største suksessen for gods på bane i Norge i nyere tid er skapt på Nordlandsbanen, hvor trafikken er doblet på tre år. Banen knytter sammen viktige byer og tettsteder, og forbinder Nord-Norge med Sør-Norge – en forbindelse som bidrar til økonomisk vekst og utvikling både regionalt og nasjonalt. I KVVU Nord-Norge anbefaler de statlige transportetatene investeringer på 13–15 milliarder kroner i Nordlandsbanen, begrunnet i banens betydning og potensial. Likevel har satsingen latt vente på seg. I stedet har vår lengste togstrekning blitt nedprioritert – ja, nærmest politisk glemt. Resultatene ser vi nå.

Regjeringen og Stortinget har vist stor handlekraft for å løse tog- og jernbaneproblemer andre steder i landet. Det investeres for flere titalls milliarder kroner i gigaprojekter for å redusere reisetiden med noen få minutter, ofte med betydelige kostnadsoverskridelser.

Vi forventer handling – ikke flere utredninger!

Nå er det Nord-Norge sin tur til å bli prioritert. Nordlandsbanen kan ikke settes på vent – vi trenger en løsning NÅ!

Nordland 10.02.2025

Med hilsen

Politisk ledelse i regionrådene

Fylkesråd for samferdsel, Nordland fylkeskommune

***Polarsirkelrådet – Helgelandsrådet - Salten Regionråd –
Nordland Fylkeskommune – Jernbaneforum Nord***